

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII.

Ч. 72. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 29-го березня 1939.

No. 72. Jersey City, N. J., Wednesday, March 29, 1939.

VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

БЛАГАЮТЬ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ ПОЛОНЕНИМ І РАНЕНИМ

НАЙВИЩИЙ СУД ДОЗВОЛИВ УПОДАТКУВАТИ УРЯДОВЦІВ

ВАШИНГТОН. — Найвищий суд розглядав справу оподатковування федеральних і стейтових урядовців, які на основі давно прийнятої теорії „не-нарашуальності”, були вільні від податків. Ця теорія мала колись на увазі охоронити стейтових урядників перед податковими шиканами федерального уряду, знову ж федеральних урядників охоронити перед шиканами місцевих стейтових властей. Тепер вона стала пережитком. Найвищий суд рішив, що стейтові й федеральні урядники повинні ділити податковий тягар на рівні зі всіма іншими громадянами. Вслід за тим около 4 мільйони урядовців будуть мусіти платити податки від своїх заробітків.

ЗАРЯДИЛИ ПРОВІРКУ В „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ”

ВАШИНГТОН. — Великою більшістю голосів, бо 352 проти 27, палата представників в конгресі ухвалила комітетові засобів права перевести в заряді „Доблю Пі Ей” провірку господарки, на які речі йдуть гроші, скільки робітників дістають, як працюють, та загальом чи праця „Доблю Пі Ей” є добродійна для суспільності чи ні, а також чи все провадиться без надужиття. Висновки, до яких прийде ця провірна комісія, стануть дороговказом для конгресу в його дальшій трактуванні „Доблю Пі Ей” та ухваленні на ту ціль грошей.

ЧАРЛС ШНАЙДЕР УСТУПИВ З ЛІДЕРСТВА

НЮ ЙОРК. — Чарлс Шнайдер, політичний лідер Тамані Гоу 8-го дистрикту, уступив зі свого уряду, та заявив, що прощається з політикою раз на все. Він заявив, що крайню розчарований „не-людністю” людей, які не почувать для нього жадної вдяки за ті добродійства, які він їм зробив впродовж своєї 20-літньої політичної діяльності. Відколи оточуючий прокуратор Дюї закинув Шнайдеру, що той був у зв'язках з генгстерами і побирав від них хабарі, Шнайдеру везло так, як з Петрового дня. Остаточно він розпрощався з політикою. Політика стає чимраз менше поплатна і безпечна.

МЕКНЕЙБО ТЕПЕР БЕРЕТЬСЯ ДО „НАЦІВ”

ОЛБАНІ. — Стейтовий сенатор МекНейбо, який продовж довгих років боровся з комунізмом, тепер взявся до боротьби з „націзмом”. Він пропонує у стейтовій легіслатурі законопроект, на основі якого карано певних осіб, чи цілі гурти аж до десяти літ тюрмою за те, коли вони ширили кличі, що прямиють до повалення американської конституції. Та хоч МекНейбо назвав свій законопроект „протинацистичним”, то він додавав, що під нього можна буде підтягнути і всі інші організації, які підкопують американську конституцію, включаючи комуністичні.

СТО НОВИХ ЛІТАКІВ ДЛЯ ФРАНЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Франція закупила в Америці нових сто боєвих літаків, тяжкого типу. Разом до тепер закупила Франція в Америці 715 бомбовиків.

БЕНЕШ КАЖЕ, ЩО ЧЕХИ ГОТОВІ ДО ПОВСТАТТЯ

НЮ ЙОРК. — На протинацистичнім вічу в салі Гіподрому в Ню Йорку, на яким було приєднано 1,100 осіб, серед інших бесідників говорив й д-р Едвард Бенеш, бувший президент Чехословаччини. Він говорив, що чехи готові пірватися до повстання проти німців і боротись до останнього чоловіка, якби мали запевнену поміч світової демократії. Бенеш закликав Америку, щоб була далі чемпіоном світової демократії та боролась з брутальним насильством.

НІМЕЦЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ПОЯСНЮЄ СПРАВУ ЧЕХІВ

ВАШИНГТОН. — Німецький представник в Вашингтоні, Ганс Томсен, дав побачення газетарам і сказав, що справа захоплення Чехії німцями не така проста, щоб її пояснити лиш „огидним безправством”, та „брутальною силою”, як це роблять деякі американські політики. Томсен говорив, що заки німецькі війська вмащували до Чехії довгі переговори відбувались з чеським президентом і міністрами. І щойно після їхньої згоди та підписання формального договору прийшло до того.

З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

ДАНЦІГ. — Телеграма до „Обєднання” від Української Парляментарної Рєпрезєнтації на західно-українських землях: „Просимо негайно повести допомогову акцію для ратування ранених і полонених з Карпатської України. Вони знаходяться у жахливому положенні в Мадярщині, Румунії й Словаччині. Ми звідси не можемо нічим допомогти, бо уряд не дає дозволу на ніяку допомогову акцію. Домагайтеся допомоги від Американського Червоного Хрєста у Вашингтоні й від Міжнародного Червоного Хрєста в Женєві. За Українську Парляментарну Рєпрезєнтацію: д-р Павло Лисяк”.

„НОСЕЛ ПУБЛІЧНЕ ЧАПКЕН НЕЛЕГАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ „СІЧ”

Повітове Староство у Львові карним наказом ч. Кр. 3634 на основі письма поліції в Гаях кодо Львова з 30-го січня ц. р. покарало Д. Пруса з Гаях гривною 15 зл. з заміною в разі нестягальності на арешт 3-ох днів за те, що „дня 3-го листопада 138 р. в Гаях носив публічно шапку нелегальної організації „Січ”. Покараний вніс спротив до Повітового Староства у Львові. Річ іде про шапку виробу Українських Інвалідів у Львові. Постерунковий в Гаях оце вчоруге вже публічно зтер Д. Пруса й забрав зі собою перший раз — „лещетарку”, а другий раз т. в. „мазепинку”.

ВІДЧИНИЛИ САРКОФАГ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Отворено саркофаг великого князя Ярослава Мудрого в підземеллі Софійського Собору в Києві. Антропологічний Інститут ствердив понад усякі сумніви, що у саркофагу справді лежить кістяк великого князя Ярослава Мудрого, дуже добре законсервований. Коло нього знайшли також клейноти.

ПРО ЄГИПЕТСЬКІ МАГІЧНІ ФІГУРКИ

У Парижі учений Копар мав виклад про єгипетські магичні фігурки на початку XII-тої династії. Цих фігурок уживали підчас магичних торжеств, звернених проти ворожих Єгиптові держав. З налісів на цих фігурках ясно, що канцелярія фараонів мала точні відомості з ділянки географії тодішнього світа.

СТЕРИЛІЗАЦІЙНИЙ ЗАКОН В ЯПОНІЇ

Комісія парламентарної палати в Токіо прийняла закон про стерилізацію. Досі чотири рази відкидали цей проект. Мають стерилізувати дідично хворих.

ТВОРИ ЛЮТРА ДЛЯ ЯПОНЦІВ

Німці разом із японцями приготували нові видання творів Лютра в японській мові. Мають перекласти ваймарське видання Лютра в 88 томах на японське. Переклад і видання потріває коло 10 літ.

ТЕПЕРІШНЯ ПРЕЗИДІЯ РІДНОЇ ШКОЛИ

Згідно з постановою статуту Рідної Школи, біжучі справи товариства має полагоджувати Президія, зложена з голови і 6 членів, що постійно перебувають у Львові.

Головна Управа РШ, вибрана на Загальному Зізді РШ дня 2. лютого 1939., відбула 11. лютого ц. р. своє конституційне засідання й вибрала таку Президію: 1-ший заступник голови о. сов. Юліан Дзєрович, 2-гий заст. голови д-р Володимир Кузьмович, секретар д-р Мирон Коновалець, скарбник проф. Володимир Гусак, д-р Франц Овістель, п-ні Олена Шепаровичева, Голова, проф. Іван Галушинський, вибраний Загальним Зіздом РШ, входить з уряду.

ЯК ДЕРЖАТИ НОЖІ, ЩОБ НЕ РЖАВІЛИ?

Зробити густий розчин з 2 частин води і 3 соди і в це замочити ножі а відтак добре витріть на сүхо. Відтак завиніть ножі у флянєлю й держіть у сухім місці.

ВЛОМ ДО ДЕКАНАЛЬНОГО УРЯДУ В КОЛОМІЇ

В Коломії якісь вломники вломилися до місцевого деканального уряду, відки забрали на шкоду о. декана Ол. Русина 1,440 золотих готівкою, золотий пралатський хрест, золотий ланцюг, довгий на один метр та два золоті перстені, висаджені дорогим камінням.

ЗАМКНЕННЯ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ”

У Барташові коло Судової Вишні староство замкнуло читальню „Просвіти”. — замкнули також читальню „Просвіти” в Якимчицях, пов. Рудки.

ПЕРЕСЕЛЮЮТЬ УГЛИБ СССР

Большевики переводять на велику скало евакуацію українського населення з прикордонної полоси углиб СССР. Цим робом большевики бажалиб спинити агітацію між українським населенням. Але це надаремне! Гін до життя українського народу за сильний, щоб большевики могли його спинити!

НОВИЙ ОДЯГ ДЛЯ НУРКІВ.

На ріці Томс Ривер, Ню Джерзі, пробував недавно тому Сайрил вон Бомен, відомий дослідник, новий тип одягу для нурків. У середині цього одягу є збірники на газі, яких потрібно нуркові для удержання себе при житті під водою, та машини, що мішають ці газі в відповідний спосіб. Придумав цей одяг для нурків капітан Том Конелі, що на головнім образку стоїть на право. В малім образку — Бомен.

СЛОВАКИ І МАДЯРИ В БОРОТБІ ЗА УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ

БУДАПЕШТ. — Не зважаючи на те, що в Будапешті зачалися переговори про усталення границь між Карпатською Україною і Словаччиною, на самім спірнім терені ведуться далі бої. Офіційний комунікат подає, що в тих боях уже було 23 жовнів вбитих, а 55 ранених. Бої ведуться головню над рікою Ужом. Часописи пишуть, що також взято в полон кілька сот словацьких і чеських жовнів. Іде тут про те, що Мадярщина твердить, що границя між Карпатською Україною і Словаччиною не була усталена, та що Словаччина забрала великий простір землі, який належить Карпатській Україні.

ЧИ НЕ РОЗБІР СЛОВАЧЧИНИ?

БУДАПЕШТ. — Чужинецькі дипломати, що приїжджають „війни” Мадярщини з Словаччиною, є того переконання, що Мадярщина хоче забрати для себе цілу Словаччину, і то в такий спосіб, як забрала Карпатську Україну, ніби як „автономну частину”. Мадярські газети пишуть, що Словаччина була завжди зв'язана з Мадярщиною, та що й нині вона сама не може вдержатись економічно й вже з того боку повинна бути приділена до Мадярщини. Так виходить, що при цьому розборі намічено, що Німеччина сягатиме аж по гори Карпати. І тому не є протівна тому, щоб Словаччину забрала Мадярщина.

ЩО СКАЖЕ НІМЕЧЧИНА?

БЕРЛІН. — Словаччина жде, що скаже Гітлер у справі мадярського наїзду на словацьку територію. Мабуть у тій справі вийхав до Будапешту д-р Гебелс, нацистичний міністер пропаганди. Але в пресі стрічаються такі заваги, що „Словаччина не підготована до державної незалежності”, що вона бідна, та що не має досвідчених людей, що моглиб правити державою. А таке не ворожить добра.

ПОЛЬЩА НАЛЯКАНА

ВАРШАВА. — Польська преса переповнена описами великих польських демонстрацій, які мають на цілі заманіфєстувати польську готовість боронити кожного клатика польської землі. Та не зважаючи на те, навіть з того, що можна читати в газетах, видно, що ціла Польща перелякана, що ніби стоїть перед війною з Німеччиною і не знає, хто стане по її боці, та з нею буде.

ПОЛЬЩА — ОДИН ВОЄННИЙ ТАБОР

ЛВІВ. — Польські ветерани ухвалили резолюцію, щоб ціла Польща „негайно перемінилася в один великий воєнний табір, в яким кожний поляк стояв би на своїй позиції”.

НЕРВОВИЙ РОЗТРИЯ БЕКА

ЛОНДОН. — Англійські газети пишуть про військову мобілізацію в Польщі та про те, що Польща дістала з Берліна домагання у справі Данцігу, яке є нічим іншим, а тільки німецькою остаточною вимогою віддати Німеччині місто Данціг мирним шляхом. Кажуть, що це так вразило міністра заграничних справ Бека, що він дістав нервового розстрою.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА АТАКУЄ ПОЛЬЩУ

БЕРЛІН. — На щось заноситься, бо німецька преса знову зачала містити повно відомостей про „польське насильства супроти німецького населення”. Іде тут в першу чергу про протинімецькі виступи Польської Ліги в Бидгоші (Бромбергу). Звичайно так буває, що такі пресові атаки є початком іншої акції. Такого самого надійється і тепер.

ПОЛЬЩА ДАЛІ ЗБРОТЬСЯ

ВАРШАВА. — Польща має тепер до 700,000-годового війська. Мобілізація ведеться далі. Навіть жіноцтво, на поклик вдови по Пілеудським, організується до збройної боротьби для оборони Польщі. Проголошено внутрішню позичку на суму 200 мільонів золотих на те, щоб на протязі чотирьох місяців збільшити повітряну флоту на 1,000 нових літаків.

МАДРИД ПІДДАВСЯ

МАДРИД. — Громадянська війна в Еспанії вже так якби скінчилася. Оборонна Рада генерала Міаха віддала столицю Еспанії, місто Мадрид, армії ген. Франка. Мадрид держався в обороні майже три роки. Через здачу охоронено місто від дальшого знищення і проливу крові, бо частини ген. Франка вже були вдерлися на передмістя. В місті спокій. Перед здачею дано ще можливість покинути місто усім тим, що не бажали чи не могли лишитись.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
ПЕРЕДПЛАТА:
Людською ціною три центи.
SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year \$6.00
Six months \$3.25
Three months \$1.75
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):
One year \$2.00
Six months \$1.25
Three months \$0.75
В Джерсі Сіті і Заграниці:
One year \$9.00
Six months \$4.75
Three months \$2.50
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Вок 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО І КОГО ЗАВІВ?

(4.) Коли хто каже, що „нас зрадив Гітлер“, то з другого боку, коли вже мова про „зраду“, треба питати, чи не зрадила нас і демократія? Скільки то ми не вислали апелів до демократичних потуг? І то ще тоді, коли нікому в світі не снилось, що живе якийсь Гітлер. А що з того? Чи та „демократія“ сама не приложила своєї руки до загибелі нашої державності? Чи вона в беззастидний спосіб не віддала в 1923 році в Парижі наших земель Польщі? Чи не виставила нас на варварські польські пацифікації? Чи не завдяки їй мусять гинути наші люди мільонами під Советами? Чи не завдяки їй рішенням знищено цілковито українське національне життя в Румунії? І чи відзивається може вона тепер, коли нахабна Мадярщина потоптала право самовизначення українського народу на Закарпатті?

Німеччина не була й не є зобов'язана до якоїсь спеціальної симпатії до українців і України. Ні не вимагаємо такої симпатії від Італії й Мусоліні. Ні — від демократії. Ми тільки хочемо, щоб всі вони зрозуміли, що якщо Європа не має здичити разом з нацизмом, фашизмом, комунізмом і демократією, то вона мусить скінчити з таким безправством, щоб сорок і кілька мільонів українців могли бути позбавлені примітивних свобод, та щоб такий великий і культурний народ як український міг бути в середині Європи без своєї держави.

Європа є тепер в стані нової перебудови. Стара Європа нас завела, оскільки ми вірили, що в ній заважають справжні ідеї. Через те, як і через нашу слабу підготовку, наш порив до волі скінчився для українського народу катастрофою. Проліта за визволення України кров не знайшла відгомону і наш національний організм розкривався на чотири частини. При тій катастрофі Німеччина не була учасником. Тоді їй самій завдавано удари. Та тепер уже Німеччина починає розпоряджатись в Європі. І таке, може статись, що вона може заважувати і на тім, що станеться з нами, й то в подібний спосіб, як по світовій війні заважували Франція, Англія й інші великі держави. Чи так буде, не знаємо. Але може бути. І це обов'язано ми брати під увагу. Та яку хто не мав би щодо цього думку, на одно треба тут пам'ятати: хто раз попівся, той повинен і на холодне дмухати.

Очікуймо від усіх, себто і від т. зв. „приятелів“ ніщо інше, а тільки ударів і ще раз ударів. Очікуймо їх від комуністів, нацистів, фашистів, демократів і т. п. А тоді цілком певно ніколи в нім не заведемося. А якщо ті удари не будуть ломити нас самих, і якщо ми через ті удари не будемо себе самі заїдати, а тільки скріпляти наше завзяття і віру в нашу остаточну перемогу — ми таки остаточну переможемо. Бо таке є право живої людини і живої нації. Воно відноситься також і до живою українського народу.

„РУССКІ“ З АМЕРИКИ БЛАГАЮТЬ ПОЛЬЩУ

(Надіслане з Рідного Краю).

Не треба вам писати, як тут усі наші люди слідять за подіями в Карпатській Україні. Радіємо її здобутками, але серце наше так затрівожене, що бачимо, що Польща не відступає від свого, щоб так мати спільну границю з Мадярщиною. Так виглядає, що вона більше за це дає ніж сама Мадярщина. Бо це Польща її підштовхує, щоб не переставала проти-української акції й використовувала „руснаків“ для прилучення Закарпаття до Мадярщини. Та акція поширилась навіть на американських „руснаків“, про що ви там в Америці певно краще знаєте, як ми тут. Та про те не завадить, коли і я за те згадаю. Бо такі рветься серце з болю, коли читаєте польську пресу і бачите, як день за днем вона доносить, що „русскі“ організації в Америці надсилають до польського уряду раз-у-раз благаальні просяби, щоб Польща забрала Закарпаття, чи там допомогла Мадярщині визволити цей край від „української неволі“.

Польська Агенція Телеграфічна це все збирає і розсилає по цілому світі. Ось така ведеться тут пропаганда. Наші побаламучені люди з Америки, засліплені темнотою, національною несвідомістю, мадяронським та московським духовенством, допомагають ось так Польщі й Мадярщині, нашим відвічним ворогам, добивати наш народ. Здається, що ті „русскі“ провідники не мають „бога в серці“, бо про розум то вже не говорять. Ко-би хоч поїхали і поглянули на ту Карпатську Україну і самі переконались, а то самі не знають, що творять.

От читаємо в польській пресі, а виписала вона це грубими буквами, що з Йонгстани, Огайо, одержав польський уряд просябу від якогось Союзу карпатських громад, що обіймає 300,000 „руснаків“, і просить Польщу взяти в опіку „стероризоване“ українське „бідне населення Карпатської Русі“. Польська преса аж захоплюється з радости, що Польща одержує такі просяби і домагається від польського уряду, щоб використав оті просяби „русских“ з Америки, що то відносяться до Польщі з такою вірністю і лояльністю і бажують собі, щоб Мадярщина і Польща були разом, а вони, чи їх рідня, між ними і з ними.

Можете уявити собі, як ті „просяби“ ділають на наших людях по селах. З якою гордою глядять вони на тих своїх „братів“ за морем, що живуть на вільній американській землі, а не навчилися пізнати правди і ще опідлюються аж до того ступня, що просять помочі в — Польщі.

Чи не можна там як до того народу заговорити? Та жесь там у когось мусіла залишитись хоч якась одробинка совісті! Прещінь можуть вони мати „злість“ на українців, але у всьому є міра. І ми маємо злість на „кацапів“, але це є наш нарід, це наші люди, це наша кров. Як в Галичині піднявся наш народ до боротьби за свою державу, то

між „кацапами“ знайшлися реводити біляни та ревізії; і всі вони спрямували його на шлях національної і соціальної еволюції, чужої московської політиці з її віковими замірами, та її скрайньому матеріялістичному напрямкові, опертому на диктатурі її настирливого пролетаріату. „Що більше українці звертались до історії, то все краще формувалась їхня національна свідомість; і відгулювалося, що для відновлення треба розпочати, звідки вже раз було розпочато: від Європи (від шведських могил, як кажуть в Сове-тах), а не від Москви“.

„Найбільшим письменником з того неспокойного періоду, що сумовує процес творення української свідомості і що у-свечує його власною кров'ю, був Микола Хвильовий“. Та „про те, куди він зайшов, говорить вже від 1928. р. совет-ська критика (Скрипник: „На-ша літературна дійсність“ в Критиці з 21. II. 1928. р.) та-ке: „Хвильовий хоча ще й не дійшов, але вже наближається до активного українського фашизму“... „Герої його Вальдшнепів мають одну про-граму; програму українського фашизму“.

„Зрештою сам Хвильовий в одній своїй статті говорить дослівно таке: „Хотіти пере-черкнути (українську) неза-лежність порожнім псевдо-марксизмом, значить не розу-міти, що Україна буде авам-постом контрреволюції, аж до-ки не закінчить природного розвитку, що його західно-європейські народи закінчили створенням національних дер-жав“.

„Та п'ять років пізніше по-стала ще більша реакція на атаку Хвильового проти іде-ології і методів комунізму: „По думці Хвильового — ін-тернаціональний фронт не має рації існування“. „Він захоп-лений „темпераментом“ і цілями фашизму“.

І тут автор наводить виступ Сталіна в цій справі („Мотто до статті А. Хвилі: „Куди ве-дуть шляхи шведських мо-гил?“, в Критиці ч. 9, 1938. р.) — де він накидається на такі відміски Хвильового: негачне відомоствлення українського пролетаріату, необхідність втечі української літератури від московської та від її ду-ховності, відділення української культури від комуністичної політики, і більш загально-втеча від Москви“.

„Хвильовий покінчив само-губством... Він був найбільш репрезентативний, найбільш ін-дивідуальний, найбільш інди-відуальний духово. Однак якщо він веде і плямує оточення, — то його сила і його пев-ність і, аж до 1933 р., недотро-каність, походять а того, що він висловлює жадання і на-прямні тожого таки оточення. Якраз зносини з іншими укра-

інцями роблять його таким не-безпечним для комунізму“.

„Маємо перед собою анто-логію українських письмен-ників з того самого періоду, ви-дану тому два місяці паризь-ким Українським Словом (Чо-тири Шаблі...) „Отже, біліне тої антології, значний з ми-стеческого боку, з політичної точки погляду попросту вра-жаючи“.

„Існування творів, де пись-менники розмірів Хвильово-го, Досвітнього, Космини, Слі-саренка, Кундзіна й Яновско-го, — знаходять спільноту, дуку й чину — в одній і тій самій захопленій пошан-і до всього національного, — письменниками інших украї-нських територій і еміграції, — дуже знаменне і ясне політич-не явище“.

„Фашизм“ Хвильового і його самотубство визначають початок занепаду української советської літератури. Але з ним відповідає також і можли-вість полагати інтереси мо-сковсько-комуністичного ім-періалізму та українства, на-віть і на советській території. Від того часу переводиться нагальна й безпощадна репрес-сія“.

Далі автор говорить про за-ході московської політики у всіх ділянках життя України, і потім знову переходить до літератури.

„Ніжка література ніколи не зазнала стільки переслідуван-ня, як українська. Ніжка інша література не мала за собою в СССР стільки полягалих, стільки „очищених“, стільки „вбитих“. Думаю про розстрі-ляного Чуприни, самовбивцю Хвильового, про Олеса До-світнього, скасованого разом з його творчістю, про Григо-рія Косинку розстріляного раз-ом з О. Фальківським та Вла-ськом, на приказ військового трибуналу“.

„Повертаюся назад думкою до Шевченка, до Котлярев-ського. І бачу, що українська література, як і політичне жит-тя українського народу, має свої відпливи і допливи з гли-бокого і таємного джерела, що його не можуть знищити ані потрясання, ані нещастя, ані переслідування. І навіть в найбільше, дозволили собі сказати, — Україна ще не вмерла“.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Відділ 346 У. Н. С., Гері, Інд. — Жерту в сумі \$71.52 пере-слану через Об'єднання, зако-лядувала молодь з 346 відділу У. Н. С. в Гері, Інд.

Р. Н., Емгерст, Масс. — До збірки в Савт Дірфілді, дола-ти: І. Косічок \$1.

Микола Костомарів.
КУДЕЯР
ІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.
Частина перша.

Одного разу несподівано, коли Кудеяр був зайнятий на подвір'ю, два сіпай приклали його і наложили йому кайдани з ланцюгом. Кудеяр зачудований не знав, що діяти. Три роки ходив без кайданів. Чим же тепер провинився? Чи губер-натор знахор — міг би дога-датися, які гадки у чоловіка в мозку? або може справді змирнував, що він задумує вті-кати?

Сіпай закувавши Кудеяра, приказали йому робити даль-ше свою роботу. Губернатора не було дома. Кудеяр працює і бачить, губернатор відить на подвір'я з якимсь другим вельможою; багато одягненим. Зараз потім настала в домі бі-ганина, метушня... Кудеяр поспитав, що це зна-

роками визволив губернатора, але вже не запроторили у за-марок, лише скували з тов-пою невільників у спільний в'язницю. З уваги на його силу наложили йому на ноги ті кай-дани, що їх мав в замарку, а з котрими не міг би ніхто інший і рушитися з місця.

Товариші всі нові... Кудеяр гірко зітхнув, а йому відклик-нулося кілька голосів: пока-залося, що це були його земля-ки, українські козаки, на-віть знайомі. Кудеяр довідався від них багато нового і сумно-го. Дізнався, що Вишневець-кий, покинувши московське государство, вернувся в свою Україну, а відтак пішов з ко-заками у Молдавію, де його по-кликали на престол, але описав зрадливі і видали туркам. Ви-шневецького з козаками поло-нили та відвели у Царгород. Турецький султан поклав перед себе Вишневецького, а цей станувши перед царем глумився з Магомеда; за це велів султан повісити його на три дні на гак за ребро. І ви-сві Вишневецький батько ко-зацький, три дні на гаку, спі-вав псалми, безцестив музу-ланську віру, величав Христа і скінчив своє життя як хри-стіянський мученик. Атамані

і козаки, що були з ним, піш-ли у неволю. Заплакав Куде-яр по батькові, а найбільше було жалю, що Вишневецький помер, не простивши йому. „Може бути — подумав Куде-яр — звідси і біда його по-стигла, що прокляття дятка тяжіло на нім, та перший раз розказався Кудеяр, що убив дитину своєї Насі“.

Ранком пігнали невільників на роботу, вечором загнали знов у в'язницю. Так минуло кілька місяців. Раз, коли не-вільники працювали на мурах твердині, підійшов до них ввірмени, торговцев невільни-ками, великий знаток прикмет людського тіла, як мужесько-го так і жіночого. Задля сво-го довголітнього досвіду він відразу пізнавав і кмітував як і до чого припадається кожний живий твар. Перед його бач-ним оком не скрилася тілесна сила Кудеяра. Купець зірку-вався, що придбавши собі та-кий взорець сили, міг би зро-бити знаменитий інтерес, від-продукуючи його якому ама-тові. Купець почав торгувати Кудеяра у беглерберга. Вла-стиво беглербер не мав права продавати скарбових невіль-ників, але цей беглербер був

ласий на гроші і згодився на продаж.

Вечором по скінченню ро-боти, коли невільники відво-дили у в'язницю, Кудеяра від-лучили з ланцюха, перекували в кайдани купця та під охоро-ною сіпай повів його купець до свого дому. Подвір'я дому цього купця було оточене з трьох сторін камінними комір-ками, з невеликими віконця-ми в горі; там приміщувало невільників, котрі раз-в-раз змінювалися, не перебуваючи там довше як тиждень. Не-вільники були приковані до стіни, але досить вигідно, так що могли спати на брудних шкіряних матрацах. Харчу-кунець не скупив, він мудрий і вирахований торговець знав, що не можна товару замору-вати голодом, бо в таких разі треба зменшити ціну. Купець майже щоденно ходив на ри-нок скуповувати невільників з перших рук, але сам не вво-див їх на продаж. Його зна-ли не тільки в Кафі, але і в ці-лій Криму; навіть з подальших сторонах ішла чутка про нього. У нього товар був знаме-нитий, задля того і ціна була висока. Мужчини, жінки і діти — всі у нього були поміщені разом; в невільничій стані на

приличність не уважано.

Безперестанно заходили до комірок гості; купець знав за-манити купуючих красноріч-ними описами прикмет свого товару, проявляв свій досвід і чесність та збував з зиском. Йому помагало і те, що знав різні мови. Але Кудеярові до-велось просидіти кілька тиж-нів. Господар поставив за нього таку ціну, що не було охочих на таке купно. Вкінці згодовився до нього один з найбагатших кримських муз-т і став питатись: „чи не має він якого-небудь силача?“. Треба знати, що у кримських вель-мож був звичай пишатись си-лачами при своїх дворах і ш-тримати їх задля борби, ко-б не дуже балакали між-тубою. (Далі буде).

ПРИГАДКА ТИМ, ЩО БАЖАЮТЬ ПОДАТИ В „СВОБОДУ“ ВЕЛИКОДНІ ЖЕЛАННЯ

Пригадують всім українським і іншим бізнесменам, діячам і всім громадянам, котрі бажують подати святочні желання своїм клієнтам, приятелям і знайомим у спеціальні Великодні числі „Свободи“, яке з'явиться з датою 8. квіт-ня, що замовлення такого оголошення з текстом його й належністю мають бути в адміністрації часопису найдаль-ше до 3. квітня.

Адміністрація „Свободи“.

3 РУХУ ПО ВІДДІЛАХ

У. Н. СОЮЗУ.

СКРЕНТОН, ПА.

Справа Окружного Комітету
У. Н. С.

В неділю, 5-го березня ц. р. відбулись у нас збори в справі організування окружного комітету відділів У. Н. С., в Скрентоні і повіті Лакавана. Збори скликав головний радний Осип Запоточний і запросив на них заступника головного представника У. Н. С., проф. Г. Германа, щоб той пояснив докладно про значення цього комітету.

„Окружний комітет“, говорив п. Герман, „скріплює нашу організацію і різниться від інших комітетів тим, що є стадійний. Цей окружний комітет складається з представників різних відділів, котрі складають звітні за своїми справами. Окружні комітети вже існують в інших містах і такий повинен існувати в Скрентоні. Такий комітет повинен влаштувати спільно ріжні підприємства, та разом з всіма відділами У. Н. С. працювати для нашої організації“.

П. Герман разом спімнував про акцію спортових дружин. Остання конвенція У. Н. Союзу ухвалила давати фінансову поміч на цілі спорту, щоб в той спосіб викликати зацікавленість серед молоді до У. Н. С. Така акція витягає молоді з чужих організацій і приєднує їх при своїх. Окружний комітет повинен також займатися веденням цієї спортової акції серед української молоді.

На тих зборах явилися 19 представників таких відділів: 86, якого репрезентував І. Саламаха; 123 — В. Баран; 225 — М. Дутчак і М. Кузьмич; 326 — Т. Колодій; 159 — М. Каміньський і Н. Машляк; 280 — Осип Запоточний, Р. Рубльовський, М. Дорош, В. Захарчук і В. Дутчак; 311 — М. Федірко, Я. Стадник.

Кожний представник брав участь у дискусії і висказував свої думки, як братися до роботи. В тій цілі всі одобрили думку спільного окружного комітету. При кінці дискусії прийняли рішення, щоб повідомити інші відділи, що в тій справі відбудеться мітинг 2-го квітня ц. р., в год. 7-й вечером, в салі Українського Громадянського Клубу, 608 Вест Лакавана-свіно, в Скрентоні, Па. На цих зборах буде вибір урядників до окружного комітету і рішиться справа нашої праці для У. Н. Союзу на будуче.

Володимир Дутчак,
тимчасовий секретар.3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ
В АМЕРИЦІ.

БЛЕКСТОН, МАСС.

Святочний концерт ім. Ольги
Басараб.

Заходом Союзу Українок ім. Ольги Кобилянської, від 29 відбувся 5 березня ц. р. в Народнім Домі в Блекстоні, Масс., святочний концерт в річницю смерті української революціонерки героїні Ольги з Левицьких Басараб. Того самого дня в укр. прав. церкві відправив о. Д. Левицький панахиду, при якій асистували усталені в два ряди члени Союзу Українок і сестрицтва Пр. Діви Марії. По панахиді зібрано \$3 на народну ціль.

В год. 3:30 розпочався святочний концерт. Свято відкрила голова відділу Союзу Українок Розалія Вецаль й представила привним героїську постать Ольги Басарабової, яка боролась за свій нарід, терпіла за нього і вкінці радше згинула, ніж мала його зрадити. Бесідниця підкреслила, що український нарід далі видає за себе героїські постаті, а

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У звіті контрольного комісії, поданім у „Свободі“ число 71, на четвертій сторінці, де говориться про фонд бл. п. Семени Ядловського і про фонд Захисту-Сиротинця, пропущено другий піврік 1938 року, має бути так:

ЗВІТ З ФОНДУ БЛ. П. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО.	
З днем 31 грудня 1937 р. було в цьому фонді	\$2,519.44
Процент з банку за перший піврік	25.19
Разом	\$2,544.63
Процент з банку за другий пів рік	25.44

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ.	
З днем 31 грудня 1937 року було в цьому фонді	\$34,114.84
Процент від фондів за перший піврік	468.75
Процент з банків за перший піврік	14.32
Разом	\$34,597.91
Процент від фондів за другий піврік	468.75
Процент з банків за другий піврік	134.92

Фонд Захисту-Сиротинця інвестований:	
У фондах	\$25,625.00
У готівці	9,576.58
Разом	\$35,201.58

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ.	
З днем 31 грудня 1938 року цей фонд вносив	\$35,201.58
Разом	\$35,201.58

серед них чимало є жінок. Щоб вишанувати пам'ять героїні бесідниця закликала привним повстати з місця і, вдвигнувшись на її портрет, що висів на сцені, думкою віддати їй пошану. В той час хор Боян під проводом п. Я. Процишина відспівав жалібно пісню. Далі хор виконував ще інші пісні, а жіночий хор відспівав гимн Союзу Українок. Маруся Полянська відіграла кілька пісень на піані, а Я. Процишин і Йосиф Гринчук виконали дует. Деклямували з чуттям: пані М. Лещиниш, Е. Заяць, Т. Гук.

Святочний реферат виголосила секр. Антонія Яцишин. Кінцеве слово сказав о. Д. Лещиниш, який в той час, коли польська поліція замордувала О. Басарабову, теж був в ріднім краю і сидів в польській тюрмі. Бесідник говорив, що О. Басарабова воляла прийняти смерть, ніж зрадити своїх товаришів-революціонерів. Предсідниця подякувала виконавцям програми і привним, та українським національним гимном закінчено свято. Приходу зі свята було \$20.15, з чого \$5 вислано через Обеднання на інвалідів.

Розалія Б. Вецаль,
предс.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Відчит про У. Ч. Х.

Дня 16 березня ц. р. заго-стила до нашого 34 відділу У. Ч. Х. ОДВУ пані Галичин, голова У. Ч. Х. в Нью-Йорку. Пані Галичин поставила собі за завдання об'їздити міста, підносити на душі наше жіноцтво і організувати його в ряди У. Ч. Х.

Того дня дала вона нам відчит. Голова відділу У. Ч. Х. пані Сеньків відкрила цей відчит і представила паню Галичин, яка виголосила повчаючий і зворушливий доклад про те, що діється нині на українських землях, а на Карпатській Україні зокрема. Хоч потрясаюча трагедія відігралась тепер на Карпатській Україні, то проте ми не сміємо понадавати в розпуку, опускаючи руки й думати, що все пропало. Тернистий шлях переходить український нарід до своєї волі, та всетаки він зближається з кожним днем до своєї цілі.

Ми знаємо, говорила бесідниця, що лиш одна організація все очолювала наш нарід в його нестримнім поході до кращого завтра, це є Організація Українських Націоналістів. Теперішні події не сміють захитати нашим довірям до цієї Організації, а навпаки, ми тепер повинні напружити ще більше наші сили, до остаточної розправи з нашими ворогами, які докладають усіх зусиль, щоб наш рух до визволення задавити.

Український Червоний Хрест ОДВУ з свого боку виконував те, що міг, щоб нести поміч визвольній боротьбі українського народу. Він зби-

рав гроші на санаторію, а також займався збиранням одягу на Карпатську Україну і вислав туди велику її кількість. Хоч наїздник знищив усі ці добрі заходи, то проте У. Ч. Х. не жалює тих заходів, бо з свого боку він виконав як слід свій обов'язок.

Далі бесідниця говорила, що У. Ч. Х. також в деяких місцевостях закладає курси для шпитальних піклуванок, але це не є обов'язкове. Це добре робити, коли в даній місцевості є відповідні люди і охота. Також згадала бесідниця про влаштування в нашій громаді Дня Української Жінки, який підніс би українську жінку

СОЮЗОВІ УРЯДНИКИ З НЮАРКУ!

Подаємо до відома, що

У ПЯТНИЦЮ, 31. БЕРЕЗНЯ (MARCH 31, 1939)

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ ПІД Ч. 37 MORTON STREET, NEWARK, N. J.

Початок зборів у год. 8. вечір.

На ці збори повинні прийти обов'язково урядники всіх відділів У. Н. Союзу з Ньюарку. Маємо важні справи до поладження.

І. Лисак і А. Шумейко, головні радні.

ДРУГІ ЗБОРИ КОМІТЕТУ СОЮЗОВОГО ДНЯ

відбудуться

У ПЯТНИЦЮ, 31. БЕРЕЗНЯ (MARCH 31, 1939)

ПІД Ч. 126 PARK STREET, NEW HAVEN, CONN.

Початок точно в год. 7:30 вечером.

На ці збори повинні явитися комітетові з отсих відділів: 67, 23, 262, 370, 50.

Прийвність усіх комітетових кончина, бо будемо укладати програму Союзного Дня.

А. Маланчук, організатор.

УВАГА! НЮ БРІТЕН, КОН., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ
54 Вінтер Стріт, Нью Брітен, Кон.

В ДНІ 30, 31 БЕРЕЗНЯ І 1, 2 КВІТНЯ 1939 ВКЛЮЧНО
СВЯТА МІСІЯ

На цю місію прибуло до нас Високопреосв. Єпископ БОГДАН. Свята Місія розпочнеться в четвер вечір, у год. 7, при співучасті священників Укр. Прав. Дієцезії, а в Цвітню неділю, то зн. 2-го квітня, буде Архидієцезійська Служба Божья, яку відправить Преосвящений Єпископ Богдан при співучасті священників.

В Цвітню неділю по Службі Божій буде „БЕНКЕТ“ в честь Преосв. Єпископа Богдана.
Запрошуємо всіх українців міст Нью Брітен, Гартфорд, Вілмінгтон і околиці на цю Святу Місію.

ЗНОВУ „МОЛОДА“

Пані Леонара Донкансон має 77 літ і була замужем 8 разів. Та це її не відрашує віддаватися в дев'ять. Її „молодий“ є 59-літній Луїс Стайер. Понабралися недавно тому в Лос Анджелесі, в Каліфорнії.

морально, як теж приніс би прихід на корисні цілі. Приявні жінки зараз такі ухвалили влаштувати такий День Жінки 25 червня п. р. Накинець приявні ставили запити бесідниці, на які діставали вдоволяючі відповіді. Відчит привним нагородили різними одясками і перевели збірку, яка принесла \$4. Їх вислано через Обеднання.

М. Старжинська,
секр. від. 34.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, КАЛ.

„Варшавське сміття, грязь
Москви“.

Дня 6. березня б. р., підписаний дав відчит про Україну в домі пані Тоннісон у Лос Ендрелес. На відчиті з'явилося яких 50 гостей, між якими були банкіри, лікарі, професори і т. п. Були й представники англійського, французького та канадського уряду.

По пів годинний бесіді, коли промовець пояснював наші вишивки та писанки, нагло перед зібраними з'явився голівудський лікар д-р Марченко і почав свою бесідку проти України. Виступ нашого „землячка“ здивував присутніх, бо промовець вечора був підписаний. Для характеристики його самозванчої бесіди наведемо пару уступів з промови Марченка:

„Я походжу з Малоросії, яку тепер називають Україною. Ані я, ані мій тато, ні мій дід, ні прадіди не називали себе українцями... тільки рускими, або малорусскими...“

України не було. Мазепа прилучив Україну до Росії (знає історію!) та потім хотів її відірвати. Відтак Шевченко хотів відірвати Україну, потім Петлюра. Тепер хотять те зробити українські націоналісти. Щоби Росія жила, то вона мусить мати Україну... Щоб Україну збудувати, треба би розвалити чотири держави. А хто би хотів нищити чотири держави, щоб збудувати одну? — Ось так філософував „землячок“ Марченко.

В такий спосіб і такі сплетні говорив д-р Марченко. Йому „допомогала“ якась грабіжна з Чарнецьких Казімержа Лянковська, полька. Казала, що в Польщі живеться українцям добре. Підписаний відповів польській патріотці (котра говорила з ним по українськи і походить з Галичини) сконфіскованими українськими газетами, котрі самі виразно говорили за українські гаридади під Польщею. При кінці сказав так: „Шановні присутні! Перед вашими очима відігралась дійсна трагедія українського народу. Обидвої мої противники, з руського й польського боку, старались „доказати“, що нема українців. А я вам кажу, що їх є близько 50 мільонів. Вони живуть, терплять переслідування, але недалекий той час, що вони таки здобудуть свою волю, так як здобули волю Американці, котрі відірвалися від так рідних їм англійців, в 1776 р.“

Ф. Луців.

для РЕКЛЯМИ.

Відомий боксер Сіксто Ескобар вирається для своєї стрічі з Кейом Морганом, одягнений у цей пуерторіканський капелюх.

Рекляма.

В одній рекламній летючці читаємо:

„Кожному, хто докаже, що наш патентований середник на півріст волосся має шкідливі для здоров'я складники, пришлемо три пляшки зовсім безплатно“.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АВКА, ПА. З причини Воскресення Христового місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, відбудуться в неділю, 2. квітня, в годіні 1:30, на галі Турек. Просіть всіх членів прийти й вирішити свої довги, бо в противний раз будуть суспендовані. — Микола Колодій, секр.

Уважайте в цітні снітні 1937

НОВІ НОТИ
З КРАЮ

УВАГА: З деяких пісень, тут проголошених, маємо лише кілька примірників. Тому, хто перший замовить, той перший їх дістане. Деякі з тих пісень вже зовсім вичерпані і не знати, чи буде другий наклад. Отже радимо їх скоро замовляти. Цих пісень не будемо вимінювати. Належитість мусить бути прислана разом із замовленням.

ЕДНАЙМОСЬ ДІТИ УКРАЇНИ } 1. Омеляського, на міш. хор	\$.25
ЗАПОВІТ Т. ШЕВЧЕНКА: Як умру то поховайте, на міш. хор. 1. Омеляського	\$.20
СУХАЯ ВЕРБА, СУХАЯ ВЕРБА, народна пісня з Поділля, на міш. хор, аранж. Г. Луків	\$.25
САДОК ВИШНЕВИЙ, слова Шевченка, муз. Вахнянина, на мішаний хор	\$.25
МИНУЛОСЯ КОХАННЯ } Коломийки на мішаний хор	\$.20
ТЕЧЕ ВОДА ІЗ ГОРОДА } 1. Омеляського	\$.20
ВІЗАНКА ГАГІЛОК, на мішаний хор Г. Луків	\$.30
НАРОДНІ ПІСНІ, записані в Добровлянах, біля Залішків, на мішаний хор, Я. Смеречанського	\$.30
1. Ой Гаю, Мій Гаю 2. Нема Мого Миленького 3. Ой, Вийду я на Ставочок	

ОЙ ТАМ В ГАЮ ПРИ ДУНАЮ, народна пісня з Буковини } НА ЦЮ Я ТЕБЕ ПОДЛОБИЛА, народна пісня з Волині } на мішаний хор. Г. Луків \$.40 |

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, на міш. хор. Г. Луків \$.50 |

1. Ой, Зійди, Зійди 3. Гей, як вийду я 2. Сумно мені, Сумно 4. Комарик Чуприк 5. Ой, колиб я була знала |

НАША СЛАВНА УКРАЇНА, слова В. Самійленка, музика В. Кудрика \$.15 |

ВЕСНІВКА, слова М. Пашкевича, музика В. Матюка, на міш. хор аранжував М. Колеса \$.25 |

НАРОДНІ ПІСНІ, на міш. хор, Я. Смеречанський з репертуару УСС \$.40 |

1. Гей, там у полі 3. Бистра Вода 2. Пасла дівка Лебеді 4. Готуй мені зброю |

БОЖЕ ВЕЛИКИЙ, ТВОРЧЕ ВСЕСИЛЬНИЙ, молитва за Україну на міш. хор. 1. дитячий хор \$.25 |

ЗАСЯЛО СОНЦЕ ЗОЛОТЕ, на міш. хор. 1. Недільського \$.40 |

ВІЗАНКА СТРЕЛЬЦЬКИХ ПІСЕНЬ, на міш. хор, аранж. о. М. Вітошинський \$.50 |

ВЕРХОВИНО, ТИ СВІТКУ НАШ, на міш. хор, аранж. о. М. Вітошинський \$.50 |

ПАНАХИДА, збірка пісень похоронних на міш. хор, В. Безкорований \$ 1.00 |

ЕДНАЙМОСЯ (Розвивайся ти високий дубе) В. Безкорований, кантата до слів І. Франка, на міш. хор у супроводі фортепіано \$ 1.00 |

КОЛОМІЯКИ, на мішаний хор, М. Лисенко \$.70 |

ВОЛИНСЬКІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ на міш. хор, згармонізував М. Тележинський \$ 1.50 |

1. Ой, чні це воли 6. Ой, вітер не дуй 2. Через Дунай кладочка 7. Біда моя головонько 3. Ой, пияк бо я, пия 8. Ой, тиг знав, на що бран мішаночку 4. Гей, ішли воли їзди гори 9. Ой, йду, йду, йду маю казати 5. Кучерявий Марку, щось 10. Нова рада стада |

11. Небо і земля і Видить Бог |

КОЛЯДИ, на мішаний хор, Я. Ярославенка \$.80 |

КОЛЯДИ, на мішаний хор, В. Безкорований \$ 1.00 |

ПОВНА СЛУЖБА БОЖА, на три голоси, о. О. Мартинків \$ 1.50 |

ЦЕРКОВНО-НАРОДНІ СПІВАНІК, зібрав і уложив о. В. Матюк \$ 2.00 |

СПІВАНІК ЦЕРКОВНО-НАРОДНІЙ ДЛЯ ШКІЛ НАРОДНИХ, уложив о. В. Матюк \$ 1.00 |

ВЕЛИКИЙ СПІВАНІК „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“, збірник пісень стрілецьких, історичних, козацьких, побутових, обрядових, жартівливих, в опрацюванні для хорів мішаного, мужського і жіночого, а капела \$ 8.00 |

ГРАЯ, МУЗИКО, слова і мелодія УСС, аранж. Б. Вахнянина, мішаний хор \$.25 |

СЕРІЯ СТРЕЛЬЦЬКИХ ПІСЕНЬ,

видавання „Нашого Прапора“, укладу Б. Вахнянина, всі пісні окремо аранжовані на мішаний, чоловічий і дитячий хор.

БИСТРА ВОДА, народна пісня \$.15 |

А ХТО ХОЧЕ ВІЙНУ ЗНАТИ, народна пісня \$.15 |

ЯК З БЕРЕЖАН ДО КАДРИ, слова і мелодія УСС \$.25 |

ЗА УКРАЇНУ, слова М. Вороного, мелодія підслухана \$.25 |

ІЗ ЗА ГОРИ ВИСОКОЇ, народна пісня \$.25 |

КОБИ СКОРШЕ З ГІР КАРПАТІВ, слова й мелодія Л. Лепкого \$.25 |

МАЄВА НІЧКА, слова і мелодія Л. Лепкого \$.25 |

ОЙ ВИДКО СЕЛО, слова і мелодія Л. Лепкого \$.25 |

БО ВІРНА — ВІРНОЮ, пісня обози. Слова і мелодія Л. Лепкого \$.15 |

ВІЄ ВІТЕР, народна пісня \$.15 |

ГЕЙ НА ГОРІ, ТАМ ЖЕНЦІ ЖНУТЬ, народна пісня \$.15 |

ГЕЙ ТАМ У ВІЛЬХІВЦІ, слова-мелодія Р. Купчинського і Л. Лепкого \$.15 |

ГЕЙ ТАМ У ПОЛІ, народна пісня з Великої України \$.15 |

ЖУРАВЛІ, слова Б. Лепкого, мелодія Л. Лепкого \$.15 |

ЗЕЛЕНИЙ ДУБЧУК, волинська народна пісня, записана УСС-ем \$.15 |

ІДУТЬ, ІДУТЬ ЧОРНОМОРЦІ, народна пісня \$.15 |

КАЗАЛА ДІВЧИНА, слова і мелодія Л. Лепкого \$.15 |

КЛАДОЧКА, слова Б. Лепкого, мелодія Л. Лепкого \$.15 |

КОЛИСЬ, ДІВЧИНО МИЛА, слова і мелодія Л. Лепкого \$.15 |

МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ, слова і мелодія УСС \$.15 |

МИ ІДЕМ ВПЕРЕД, слова й мелодія Воляків У. Г. Армії \$.15 |

ОЙ ЗЗА ГОРИ, народна пісня, слова перероблені в УСС-ах \$.15 |

ОЙ ТХАВ Я КОЛО МЛИНА, народна пісня \$.15 |

ОЙ ЛЮБИВ ТА КОХАВ, народна пісня \$.15 |

ОЙ СЯДУЖ Я КРАЙ ВІКОНЦІ, народна пісня \$.15 |

ОЙ ТАМ ЗА ДУНАЕМ, народна пісня \$.15 |

ОЙ У ПОЛІ НИВКА, народна пісня \$.15 |

ПАСЛА ДІВКА ЛЕБЕДІ, народна пісня \$.15 |

ПРОЩАЙ, ДІВЧИНО, слова УСС, мелодія перебрана від ку-бінських козаків \$.15 |

Замовлення слати до:

„СВОБОДА“

ДВІ РОСІЙСЬКІ ПОВІСТІ З
УКРАЇНСЬКИМИ ГЕРОЯМИ

Поруч численних політичних статей про українську справу, появившись минулого місяця в „Тані“ теж одна літературна стаття п. з. „Україна у совітській літературі“ Андре Пієрра. Вона може засоромити не одного знавця нашої літератури, коли він не звернув уваги на дві повісті двох російських письменників з українським сюжетом: Валентина Катаєва „Я — син робучого народу“ і другу Всеволода Іванова „Пархоменко“.

Французький критик пригадує, що кілька місяців тому професори та учні військової академії в Москві звернулися з відкритим листом до Союзу совітських письменників з таким запитом: „Товариші-письменники, тримайте народ у постійній мобілізації!“ Алексей Толстой докинув і своє зерно до цього військового гасла кажучи, що „Кожний рядок совітської літератури повинен бути оборонний“. Одною з улюблених і поручених тем „оборони“ Сов. Союзу перед небезпекою є контрреволюційна Україна. Не диво, що Катаєв вибирає собі Україну з 1918 р. з доби Скоропадського. На моту повісті він кладе цитату зі статті з 14. березня 1918 р.: „Проти чужинного поневолення, яке приїде з Заходу, Україна піднесе прапор національної визвольної війни“.

Герой цієї повісті Семен Котко, демобілізований, вертається на батьківщину, в Україну. Він хотів би зберегти нейтральність серед революційної боротьби. Він кохає молоду сільську дівчину, Софію Ткаченко, яку її батько обіцяв віддати за нього ще в 1917. р., але за час війни Ткаченко змінився. Він кохає підчас революції у себе дома пана діда Клембовського, переодягнувши його за сільського робітника, з наміром віддати за нього свою доньку. Однак за Котком стоять такі свати як голова місцевого совіту Ременюк і колишній чорноморський моряк Царев. Ткаченко не має сміливості відмовити і доходить до заручин Котка з Софією. За той час Ткаченко відсуває речиней шлюб. Коли в Україну

входять німецькі війська, Ткаченко видає як бляхувачів Котка, Ременюка і Царева. Котко попереджений Софією втікає, а Ременюк і Царев гинуть на шибениці. Катаєв малює згущеними барвами ролю жорстоких „гайдамаків“ контрреволюціонерів.

Котко попадає у полон гайдамаків; німці відступили з України; совітська влада вертається. Котко спасється чудом і жениться з Софією. Ткаченко розстрілюють як зрадника. Ременюкові та Цареву влаштовують величаві похорони як справжнім революціонерам. Повість — з українською темою! — кінчається сценою на Червоній Площі в Москві 20 років пізніше. До неї додані міркування про те, чому то не проханням заволодіти зайняти совітську землю, а „ніхто з них не оминув долі шведів (Карла XII. під Полтавою) і німців. Семен Котко, що тепер управляє фабрикою алюмінія в Україні, приїхав із жінкою до Москви на 1. травня, щоб побачити, як їх син присягає перед... маршалом Ворошиловим на вірність Совітському Союзові“.

У повісті змальована героїська... патріотична боротьба українців за волю. З неї зробили навіть песню і вона йде тепер у московському театрі Вахтангова з величезним успіхом.

Другий відомий росій-

ський повістяр В. Іванов відтворює у своїй повісті легендарного героя Пархоменка, найближчого приятеля Ворошилова теж за часів німецького походу в Україну. Повість друкували у фейлетонах журналу „Молодая Гвардія“, щоб показати молодим комуністам, як їх батьки вміли хоробро боротися з „бандитами“ — німців або Петлюри.

Ці українські герої мають для москалів деяку привабу екзотики. Головно для тих, що не знають настроїв серед української маси і не бачили ніколи України. Сцени баталій і героїзм нагадують не одного рисую „Трох мушкетерів“ Дюма, коли не рівняти хисту вигадувати щораз-то нові ситуації та конфлікти, який, як відомо, у популярних повістях французів, був справжній, а не замовлений офіційною тенденцією. („Діло“).

Відтвася.

— Як це добре бути жонатим. Жінка допомагає мужеві забути про різні клопоти й журби...

— Яких нежонатий зовсім не знає.

А так — то ні.

— Ромку, перестань уже битися з Богданом. Чи не знаєш, що мудрий все дурному уступає.

— Знаю, мамо, але я не є ще аж такий дурний, щоб бути все тим мудрим.

ВЕЛИКІ ГАТИ

„Маршел Форд“ на ріці Колорадо, в Тексасі, збудовані урядом коштом 25 міль. дол. для контролю винів.

ДО СТАРОГО КРАЮ
Ідете скоро й приємно нашими популярними паровими кораблями:

BREMEN COLUMBUS HAMBURG
NEW YORK DEUTSCHLAND
HANSA

Спеціальні поїзди зажадують від вас корабля „Бремен“ і „Еуропа“ в Бременгафені, та гарантують вам вигляд подорож до всіх головних міст у старому краю.

Також знамениті залізничні поїзди з Бремена до Гамбурга.

Ми вам допоможемо дістати гостинні й імміграційні візи для ваших європейських своїх.

Дайте своїм кривим в Європі віддати вас в Америку.

Спеціальні знижки прогультувати ціни для відвідувачів з Європи між 3. квітня і 23. квітня і між 26. червня і 23. липня, з правом побуту чотирьох осіб в Америці.

Близький інформацій дасть вам місцевий агент або

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
NEW YORK.
57 BROADWAY.

РОБІТНИКИ WPA БАЖАЮТЬ
ЗАНЯТТЯ; ВІДДІЛ ПРАЦІ
КЛИЧЕ ДО КООПЕРАЦІЇ

Статистики вашингтонського бюро Адміністрації Поступу Праці подають, що під теперішню пору яких чотири відсотки робітників WPA кожного місяця покидають свою працю і переходять на приватні роботи. Однак постійно напливають скарги, що робітники WPA не хочуть приймати праці у приватній індустрії.

„Тому, щоб можна провирити, чи ті скарги є раціональні“, говорить Дін Р. Брімгол з відділу посередництва праці WPA, „робимо записки кожної скарги, яка від когонебудь приходить, і негайно висилаємо урядовця для особистого провірення справи. Не робить різниці, чи це конгресмен, фермер, продуцент або підприємець. Нам іде про посилення індустрії через можливий поворот наших робітників до приватної праці“.

Нарікаючий звичайно дивується, коли до нього приходить державний урядовець.

„Ви нарікаєте, що робітники WPA відказуються від праці у вашій окрузі?“ — питає той урядовець. „Як називаються ті

робітники і яка це була праця, котрої вони не прийняли?“

Запитаний не може дати належної відповіді; йому тільки здається, що робітники відказуються від праці, хоч не має на це фактів. Однак урядовець негайно береться прослідкувати справу.

„Чи знаєте про яку працю деннебудь у вашій окрузі? Чи відомо вам про кого, хто знає про працю?“

„Так“, каже запитаний, „кривий мого вуйка казав, що його приятель може мате дещо“.

Урядовець іде на побачення з приятелем кривого нашого вуйка і питає його:

„Маєте заняття для когонебудь?“

„Ні, не маю заняття“.

„Ну, а чи знаєте про яку роботу?“

„Якщо є деннебудь робота“, продовжує п. Брімгол, „урядовець висліджує і доносить до місцевої агенції WPA, котра безпробовно висилає туди робітників. Однак у більшості випадках таких робіт немає. Нарікаючий схлюється до загадкової думки. Він бачить, що індустрія не йде таким ходом, як повинна, і тому промишляє, на кого звалити вини. Очевидно, що

найлегше обвинувачити WPA“.

„Тому він каже, що WPA витворює армію робітників, котрі держаться на своїх позиціях і не хочуть прийняти приватної праці, коли їм пропонують. Вони завсіди відказуються від праці. Добре, йдемо побачити їх і розпитати, де є ті роботи. Вони не знають. Таким чином майже всі нарікання тонуть, коли слідити за ними. Маємо повну збірку звинувачень скарг, котрі з божодою можемо показати кожному, хто бажав би провирити їх“.

Стверджуючи факт, що нічого не вийшло з дослідів WPA, п. Брімгол відповідає: „Хто більше буде досліджувати і хто прощає? Коли це відноситься до вас, то може ви є один з тих, котрі беруться за роботу витворення фактів, а якщо маєте добу причину до нарікання, то чому не виявити, щоб можна було заперечити їх, очевидно, коли вони незгідні з правдою. Це власне те, чим ми тепер займаємось“.

„Може ви чули про випадок, де робітник WPA відказується від заняття; а може ви чули тільки поголоски таких випадків. Однак що воно небулоб, чи людина, яка поширює поголоски такий випадків. Однак що воно не булоб, чи людина, яка поширює поголоски, може дати кому заняття? Якщо можете, дайте нам знати. Визнаємо кожного, хто може дати працю іншому, щоб нас про те повідомив. Можемо вислати від одного чоловіка до мільона людей на роботу, яка приїде“.

„Кожна кооперация від приватної індустрії чи одиниці для допомоги нам вишукати працю нашим робітникам буде з вдячністю прийнята“.

„Однак“, як каже п. Брімгол у кінцевім слові, „остороги, це повинно бути дійсне заняття, людина заплачена, догідні години й умовини. Невеличність у цьому краю вже давно скасовано“.

І то правда.

— Знову інцидент на совітсько-японській границі.

— То совітські генерали пруть до війни.

— Чого?

— Бо на війні не всі гинуть.

3 ПРИЧИНИ ВИЗДУ з Джерарді Сіті продаю за умірковану ціну КОСТОМИ до театральних вистав і т. ін. Голоситись на адресу:

Mrs. EMILIA UNORCHAK,
325 YORK ST., JERSEY CITY, N. J.
Tel.: Bergen 3-7381-W.

СПЕЦІАЛЬНА ОФЕРТА

на цей місяць Березень!
лише \$3.00 за \$1.00

1. КОЕЗАР Т. Шевченка \$1.50
2. ПОВІСТІ Т. III том I. 50
3. ПОВІСТІ Т. III том II. 50
4. ПОВНА МАПА УКРАЇНИ 50
Все за одного (\$1.00) долара.

Пішіть: S U R M A 60-74
325 E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

ГРИБИ ПОДЕШЕВІЛИ!

Людзі! 85 цент. фунт. Добірі! \$1.25 фунт. Самі шапки \$1.75 фунт. Вислаємо С. О. D.

RELIABLE MUSHROOM CO.
54 RIVINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

Маю до винайму або на продаж ГАРНІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ СТРОЇ

Доставляю строї для хорів, для драматичних гуртків і т. д. Я в них бізнес аж 20 літ і всі, що замовляють строї у мене, є задоволені. Маю на продаж теж гарні вишиті речі, як: образи, доріжки, ручки, подушки і т. д. Пішіть сьогодні до мене: 69,72,3

Mrs. E. KALAKUKA,
1009 NORTH MAIN AVE.
SCRANTON, PA.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.

Аналіз крові для подружжя садовця.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.

Gramercy 7-7697
Офісні години 10—8; неділя 11—2

Жінка-доктор до обслуговування X & флюороскоп.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
Between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць, як далеко позз Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга ширша і шесна — Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удербейкер
заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: Gramercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І OKOLINIAХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 18th St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

Якби на місці Тарзана був якийсь менше зручний борець, то він був би знайшов в боротьбі з атарцем вже кінець. Але Тарзан миттю викрутився і заки ноги атарця діткнули землі, він вже лежав на боці. Ця спосібність інстинктивно оборонятись теж походила з довгого життя в нетрах. Його мязи в небезпеці так ділали, начеб вони самі мали очі і розум.

Та як лиш атарець станув замість на тіло Тарзана, на землю, Тарзан схопив його одною рукою за ногу, а другою трутив його на бік. Атарець стратив рівновагу і впав на землю. Тепер Тарзан миттю скочив на ноги. Але та саме зробив атарець. Та видно було, що атарця охоплює жах. Він добув з своїх штанців скритого ножа. Тепер він рішучий був боротись всякими способами.

Королева Ментеб, що була жінкою великої краси, пильно придивлялась тій боротьбі. Вона симпатизувала з Тарзаном і бажала йому тихцем перемоги. Та тепер, побачивши, що атарський дикун добув ножа, вона скрикнула з переляку. Це запримитив король Герат і підозрілим оком подивився на королеву. Він був дуже зависний за неї і в кожному її погляді підозрівав зраду.

Тепер, оскаженілий атарець, з ножем в руці кинувся до Тарзана, щоб його забити. Він справді, добуваючи ножа, поламав всі правила боротьби, та тепер він не думав про ніщо, тільки, щоб вбити Тарзана і себе тим врятувати. Бо він не сподівався від свого противника пощади так, як не давав він пощади своїм противникам. Це була боротьба: жити, або сконати.